

Тази пѣсенъ е висока, буйна, силна —: проникната съ любовъ и умраза, съ обичъ и отмѣщение, съ проповѣдь — да се основе царството божие долѣ на земята, кждѣто „човѣкътъ-богъ“ е изпждилъ глупостъта на дивакътъ-учителъ и лъжата на „пияния попъ“. Тази пѣсенъ скоро, слѣдъ день-два, ще стигне своето логическо завършване и ще посочи на поета славата и несрѣтата.

Сега той трѣбва да влѣзе въ кржжочка на одеските гимназисти и да се намѣси по-активно въ дѣятелностъта на „другаритѣ“.

Но тази активна намѣса, която иде слѣдъ първата „неприятностъ“ съ училищната дисциплина, още повече подхранила опозицията на Христофора Петкова противъ единъ режимъ, който сега му се виждалъ двойно насилнически. Режимътъ въ Одеската гимназия съ своя полицейски надзоръ отнемалъ не само свободата на ученика, но той убивалъ свободния духъ, рѣжелъ крилѣтъ, мачкалъ дарбитѣ, съкрушавалъ способнитѣ. Режимътъ въ Калоферската академия му се виждалъ „двѣте“ прѣдъ тази гѣста атмосфера отъ нравственни унижения и физически насилия. — „Тази тирания не отговаря на развитието на руската наука — казалъ единъ пѣтъ Христофоръ Петковъ на своя класенъ наставникъ. Вие имате такива свѣтли имена, пѣкъ надминавате и Турция съ своя деспотизмъ“. Този „протестъ“ билъ направенъ отъ Христофора Петкова, когато училищната властъ взела да подушва тайнитѣ събрания и да прави строги мѣмрания на „подозрѣнитѣ“. Случаятъ говорилъ доста краснорѣчиво, за да бжде повиканъ за послѣденъ пѣтъ хрисимия Николай Мироновичъ, който сами вече незнаялъ, съ какво да помогне на властъта. Тошковичъ изпадналъ въ едно ибрицимлия положение: отъ една страна той не искалъ да разваля калимерата съ властъта, отъ която ималъ толкова голѣми облаги, отъ друга — Христофоръ Пет-